

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»**

Кафедра педагогіки та психології управління соціальними системами імені
акад. І.А. Зязюна

**КОМПЛЕКС НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ДИСЦИПЛІНИ**

**ПЕДАГОГІКА ТА ПСИХОЛОГІЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ З МЕТОДИКОЮ
ВИКЛАДАННЯ**

рівень вищої освіти третій (освітньо-науковий)
перший (бакалаврський) / другий (магістерський) / третій (освітньо-
науковий)

галузь знань усі галузі знань (за якими здійснюється підготовка в
університеті)

спеціальність усі спеціальності (за якими здійснюється підготовка в
університеті)

освітня програма усі ОНП доктора філософії (за якими здійснюється
підготовка в університеті)

вид дисципліни загальна підготовка, обов'язкова
(загальна підготовка / професійна підготовка; обов'язкова/вибіркова)

форма навчання очна, заочна

Навчально-методичні матеріали лекцій

План лекційних занять

Тема	Кількість годин
Тема 1. Педагогіка вищої школи	10
Тема 2. Психологія вищої освіти та самовдосконалення викладача	10
Тема 3. Методика викладання освітніх компонентів у системі вищої освіти	10

Тема 1. Педагогіка вищої школи

Педагогіка вищої школи як наука. Предмет педагогіки вищої школи. Категорії педагогіки вищої освіти. Рівні та ступені вищої освіти. Національна рамка кваліфікацій. Компетентнісний підхід та студентоорієнтоване навчання як особливості сучасної педагогіки вищої школи. Дидактика та виховання. Виховання у вищій школі. Особистість викладача ЗВО. Структура педагогічної діяльності. Організація педагогом своєї діяльності (самоменеджмент) та пізнавальної діяльності здобувачів освіти. Лідерство викладача. Наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення організації освітнього процесу.

Рекомендована література:

1. Резнік С. Лідерський стиль викладачів вищої школи / С. Резнік // Теорія і практика управління соціальними системами: філософія, психологія, педагогіка, соціологія. – 2019. – № 3. – С. 71-84. <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/43072>
2. Солодовник Т. О. Дидактичні системи та освітні технології у вищій школі [Електронний ресурс] : навч.-метод. посібник / Т. О. Солодовник, Н. В. Серета, О. В. Квасник ; заг. ред. О. Г. Романовський ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Електрон. текст. дані. – Харків, 2021. – 176 с. – URI: <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/53056>
3. Педагогіка вищої школи [Електронний ресурс] : підручник / В. П. Головенкін ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – 2-ге вид., переробл. і доповн. – Електронні текстові дані (1 файл: 3,6 Мбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. – 290 с. <http://surl.li/nwfifc>
4. Резнік С.М. Методика викладання у вищій школі / Пономарьов О. С., Грень Л. М., Резнік С. М. – Харків: НТУ «ХПІ», 2016. – 192 с. <http://surl.li/uffko>
5. Мартинець Л. А. Педагогіка вищої школи: опорний конспект лекцій / Л. А. Мартинець. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2019. 40 с. <http://surl.li/cczjbc>
6. Вітвицька С. С., Андрійчук Н. М. Основи педагогіки вищої школи / Fundamentals of Higher School Pedagogy: Білінгвальний навчально-

- методичний посібник для студентів закладів вищої освіти. 2-ге вид. перероб і доп. – Житомир: Вид-во ЖДУ, 2019. – 312 с. <http://surl.li/mchksh>
7. Кириченко В.В. Психологія праці та інженерна психологія : навчальний посібник. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2022. 240 с <http://surl.li/fuzayu>
  8. Сбруєва А.А. Порівняльна педагогіка вищої школи: національний, європейський та глобальний контексти : навчальний посібник. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2021. 319 с. <http://surl.li/zdwjcy>
  9. Кулішов В.С. Дидактика вищої школи: навчально-методичний посібник. Біла Церква: БІНПО ДЗВО «УМО» НАПН України, 2022. 142 с. <http://surl.li/lwptku>

Тема 2. Психологія вищої освіти та самовдосконалення викладача

Професійно-важливі якості педагога. Визначення напрямів саморозвитку, самовдосконалення та планування підвищення професійної кваліфікації протягом життя викладачем. Професійна мобільність у підвищенні кваліфікації та самовдосконаленні. Як людина навчається: сприйняття, увага, пам'ять, мислення, уява. Застосування психологічних засад у викладацькій практиці. Розуміння особистості студента викладачем та забезпечення його розвитку. Мотивація здобувачів освіти. Міжособистісне спілкування та взаємодія в академічному середовищі. Навчальний колектив, розвиток колективу та групові процеси. Психологічне забезпечення удосконалення освітнього процесу.

Рекомендована література:

1. Марцева Л.А. Педагогіка і психологія вищої школи : навч. посіб. / Л.А. Марцева. – Електронні дані. – Житомир: Державний університет «Житомирська політехніка», 2022. – 150 с <http://surl.li/cagfik>
2. Резнік С. Лідерський стиль викладачів вищої школи / С. Резнік // Теорія і практика управління соціальними системами: філософія, психологія, педагогіка, соціологія. – 2019. – № 3. – С. 71-84. <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/43072>
3. Кириченко В.В. Психологія праці та інженерна психологія : навчальний посібник. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2022. 240 с <http://surl.li/fuzayu>
4. Педагогіка розуміння як перспективний напрям розвитку вищої освіти [Електронний ресурс] : навч. посібник / О. Г. Романовський [та ін.] ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Електрон. текст. дані. – Харків, 2014. – 326 с. – Режим доступу: <http://surl.li/tlikwg>
5. Виноградова В.Є., Юрченко В.І. Психологія вищої освіти: теоретичні та практичні аспекти: навч. посіб. / Вікторія Євгенівна Виноградова, Віктор Іванович Юрченко. – 2-е вид. – Київ: Видавництво Ліра-К, 2020. – 296 с.
6. Психічне здоров'я особистості: підручник для вищих навчальних

закладів / С.Д. Максименко, Я.В. Руденко, А.М. Кушнерьова, В.М. Невмержицький. Київ: «Видавництво Людмила», 2021. 438 с. <http://surl.li/vmрquw>

7. Зливков В.Л., Лукомська С.О. Психологія спілкування педагога: інтегративний підхід [навчальний посібник; 2 видання: розширене та доповнене] / В.Л.Зливков, С.О. Лукомська. – К., Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М., 2018. – 353 с <https://lib.iitta.gov.ua/710858/>

8. Нестуля О. О., Нестуля С. І., Кононець Н.В. Основи лідерства: електронний посібник для самостійної роботи магістрів освітньої програми «Педагогіка вищої школи» галузі знань 01 освіта/педагогіка спеціальності 011 освітні, педагогічні науки. – Полтава : ПУЕТ, 2020. – 232 с. <http://surl.li/abutkr>

9. Розвиток здатності до професійного самопізнання педагогічних, науково-педагогічних працівників у системі формальної та інформальної освіти: електронний збірник авторських науково-методичних розробок / загальна ред. Я.Л.Швень. – К.: ЦППО, 2019. – 195 с. <https://lib.iitta.gov.ua/724588/>

Тема 3. Методика викладання освітніх компонентів у системі вищої освіти

Проектування методики викладання навчальних дисциплін. Визначення компетентностей та результатів навчання. Методика проведення лекційних занять. Методика проведення практичних занять. Методика проведення лабораторних занять. Самостійна робота студентів у ЗВО. Науково-дослідна робота студентів у системі вищої освіти. Робота з різноманітними джерелами, базами даних та ресурсами при підготовці занять. Методи викладання освітніх компонентів, форми і засоби навчання та їх вибір. Педагогічні технології на сучасному етапі розвитку суспільства: дистанційне навчання та цифрові технології в освітньому процесі. Педагогічний контроль.

Рекомендована література:

1. Сучасні технології навчання і методики викладання дисциплін [Текст]: / Л. В. Лебедик, В. Ю. Стрельніков, М. В. Стрельніков. – Полтава : АСМІ, 2020. – 303 с. <http://surl.li/qrrrci>

2. Стинська В.В. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник. Івано-Франківськ, 2022. 180 с. <http://surl.li/fjslna>

3. Джеджула О.М. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник / Вінниця: ВНАУ, 2020. 208 с. <http://surl.li/trmgli>

4. Марцева Л.А. Педагогіка і психологія вищої школи : навч. посіб. / Л.А. Марцева. – Електронні дані. – Житомир: Державний університет «Житомирська політехніка», 2022. – 150 с <http://surl.li/cagfik>

5. Резнік С.М. Методика викладання у вищій школі / Пономарьов О. С., Грень Л. М., Резнік С. М. – Харків: НТУ «ХПІ», 2016. – 192 с. <http://surl.li/uffko>

6. Солодовник Т. О. Дидактичні системи та освітні технології у вищій школі [Електронний ресурс] : навч.-метод. посібник / Т. О. Солодовник, Н. В. Серета, О. В. Квасник ; заг. ред. О. Г. Романовський ; Нац. техн. ун-т "Харків.

політехн. ін-т". – Електрон. текст. дані. – Харків, 2021. – 176 с. – URI: <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/53056>

7. Педагогіка вищої школи [Електронний ресурс] : підручник / В. П. Головенкін ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – 2-ге вид., переробл. і доповн. – Електронні текстові дані (1 файл: 3,6 Мбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. – 290 с. <http://surl.li/nwfifc>

8. Мартинець Л. А. Педагогіка вищої школи: опорний конспект лекцій / Л. А. Мартинець. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2019. 40 с. <http://surl.li/cczjbc>

9. Вітвицька С. С., Андрійчук Н. М. Основи педагогіки вищої школи / Fundamentals of Higher School Pedagogy: Білінгвальний навчально-методичний посібник для студентів закладів вищої освіти. 2-ге вид. перероб і доп. – Житомир: Вид-во ЖДУ, 2019. – 312 с. <http://surl.li/mchksh>

10. Кулішов В.С. Дидактика вищої школи: навчально-методичний посібник. Біла Церква: БІНПО ДЗВО «УМО» НАПН України, 2022. 142 с. <http://surl.li/lwptku>

Методичні матеріали, що забезпечують самостійну роботу аспірантів

Самостійна робота аспірантів займає провідне місце у системі сучасної вищої освіти. З усіх видів навчальної діяльності СР значною мірою забезпечує формування самостійності як провідної риси особистості здобувача освіти.

Самостійна робота завершує завдання усіх інших видів навчальної діяльності. Адже знання, що не стали об'єктом власної діяльності, не можуть вважатися дійсним надбанням людини. Тому СР має навчальне, особисте та суспільне значення.

Навчальна діяльність характеризується суб'єктністю, активністю, предметністю, цілеспрямованістю, наявністю структури та змісту.

Особливими ознаками самостійної навчальної діяльності є такі:

- зміни самого суб'єкта;
- залежність від рівня розвитку та опора на досягнутий рівень розвитку;
- засвоєння загальних способів дій та наукових понять;
- передумання загальних засобів дій вирішенню завдань;
- залежність змін психічних властивостей та поведінки тих, хто навчається, від результатів їх власних дій.

Виконання самостійної роботи передбачає:

1. Опрацювання навчальної літератури за допомогою бібліотеки університету, мережі Інтернет.
2. Вивчення навчального матеріалу, який дається для самостійної роботи.
3. Засвоєння знань, видів та способів діяльності в конкретній предметній галузі.
4. Самоперевірка засвоєних знань за допомогою представлених питань.

За необхідності можна отримати індивідуальну консультацію викладача щодо виконання самостійної роботи. Для цього на кафедрі кожного семестру розробляється графік консультацій викладачів.

Завдання самостійної роботи:

Тема 1. Педагогіка вищої школи

Опрацювання лекційного матеріалу, самостійна робота із джерелами

Тема 2. Психологія вищої школи та самовдосконалення викладача

Опрацювання лекційного матеріалу, самостійна робота із джерелами.

Завдання № 1. «Психодіагностика професійно-важливих педагогічних якостей аспірантами»

Передбачає самостійне заповнення психодіагностичних методик, визначення кількісних результатів та інтерпретація їх результатів

Завдання № 2. «Аналіз результатів власної психодіагностики та визначення напрямів самовдосконалення»

Передбачає самостійне визначення своїх сильних сторін та обґрунтування напрямів самовдосконалення. Завдання виконується у виді письмової відповіді. Критеріями оцінювання завдання є самостійність, обґрунтованість проведеного аналізу та послідовність його викладення.

Тема 3. Методика викладання у вищій школі

Опрацювання лекційного матеріалу, самостійна робота із джерелами.

Завдання № 3. Рефлексивна вправа: «Проведення занять у вищій школі»
Передбачає:

- Аналіз найкращого педагогічного досвіду застосування методів викладання освітнього компоненту (дисципліни) у вищій школі
- Визначення та обґрунтування застосування певних методів, форм, засобів навчання для дисципліни, що відповідає професійному спрямуванню аспіранта, на основі: мети викладання дисципліни; результатів навчання, які планується досягнути; змісту дисципліни; видів занять.

Література для самопідготовки:

1. Резнік С. Лідерський стиль викладачів вищої школи / С. Резнік // Теорія і практика управління соціальними системами: філософія, психологія, педагогіка, соціологія. – 2019. – № 3. – С. 71-84. <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/43072>

2. Марцева Л.А. Педагогіка і психологія вищої школи : навч. посіб. / Л.А. Марцева. – Електронні дані. – Житомир: Державний університет «Житомирська політехніка», 2022. – 150 с <http://surl.li/cagfik>

3. Солодовник Т. О. Дидактичні системи та освітні технології у вищій школі [Електронний ресурс] : навч.-метод. посібник / Т. О. Солодовник, Н. В. Середа, О. В. Квасник ; заг. ред. О. Г. Романовський ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Електрон. текст. дані. – Харків, 2021. – 176 с. – URI: <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/53056>

4. Педагогіка вищої школи [Електронний ресурс] : підручник / В. П. Головенкін ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – 2-ге вид., переробл. і доповн. – Електронні текстові дані (1 файл: 3,6 Мбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. – 290 с. <http://surl.li/nwfifc>

5. Мартинець Л. А. Педагогіка вищої школи: опорний конспект лекцій / Л. А. Мартинець. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2019. 40 с. <http://surl.li/cczjbc>

6. Вітвицька С. С., Андрійчук Н. М. Основи педагогіки вищої школи / Fundamentals of Higher School Pedagogy: Білінгвальний навчально-методичний посібник для студентів закладів вищої освіти. 2-ге вид. перероб і доп. – Житомир: Вид-во ЖДУ, 2019. – 312 с. <http://surl.li/mchksh>

7. Кириченко В.В. Психологія праці та інженерна психологія : навчальний посібник. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2022. 240 с

<http://surl.li/fuzayy>

8. Резнік С.М. Методика викладання у вищій школі / Пономарьов О. С., Грень Л. М., Резнік С. М. – Харків: НТУ «ХПІ», 2016. – 192 с. <http://surl.li/uffko>

9. Сучасні технології навчання і методики викладання дисциплін [Текст]: / Л. В. Лебедик, В. Ю. Стрельніков, М. В. Стрельніков. – Полтава : АСМІ, 2020. – 303 с. <http://surl.li/qrrrci>

10. Стинська В.В. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник. Івано–Франківськ, 2022. 180 с. <http://surl.li/fjslna>

11. Джеджула О.М. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник / Вінниця: ВНАУ, 2020. 208 с. <http://surl.li/trmgli>

12. Педагогіка розуміння як перспективний напрям розвитку вищої освіти [Електронний ресурс] : навч. посібник / О. Г. Романовський [та ін.] ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Електрон. текст. дані. – Харків, 2014. – 326 с. – Режим доступу: <http://surl.li/tlikwg>

13. Сбруєва А.А. Порівняльна педагогіка вищої школи: національний, європейський та глобальний контексти : навчальний посібник. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2021. 319 с. <http://surl.li/zdwjcy>

14. Виноградова В.Є., Юрченко В.І. Психологія вищої освіти: теоретичні та практичні аспекти: навч. посіб. / Вікторія Євгенівна Виноградова, Віктор Іванович Юрченко. – 2-е вид. – Київ: Видавництво Ліра-К, 2020. – 296 с.

15. Кулішов В.С. Дидактика вищої школи: навчально-методичний посібник. Біла Церква: БІНПО ДЗВО «УМО» НАПН України, 2022. 142 с. <http://surl.li/lwptku>

16. Психічне здоров'я особистості: підручник для вищих навчальних закладів / С.Д. Максименко, Я.В. Руденко, А.М. Кушнерьова, В.М. Невмержицький. Київ: «Видавництво Людмила», 2021. 438 с. <http://surl.li/vmprquw>

17. Зливков В.Л., Лукомська С.О. Психологія спілкування педагога: інтегративний підхід [навчальний посібник; 2 видання: розширене та доповнене] / В.Л.Зливков, С.О. Лукомська. – К., Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М., 2018. – 353 с <https://lib.iitta.gov.ua/710858/>

18. Розвиток здатності до професійного самопізнання педагогічних, науково-педагогічних працівників у системі формальної та інформальної освіти:електронний збірник авторських науково-методичних розробок / загальнаред. Я.Л.Швень. – К.: ЦППО, 2019. – 195 с. <https://lib.iitta.gov.ua/724588/>

Навчально-методичні матеріали для поточного й підсумкового контролю

Організація процедури оцінювання

Підсумкова оцінка по дисципліні вираховується як сума балів за всі види навчальної діяльності аспіранта.

Поточний контроль включає оцінювання:

- Психодіагностики власних професійно-важливих якостей.
- Виконання завдання «Аналіз результатів власної психодіагностики та визначення напрямів самовдосконалення».
- Виконання рефлексивної вправи «Проведення занять у вищій школі».
- Тестування засвоєння матеріалу дисципліни.

Підсумковий контроль проводиться у формі заліку, диференційована оцінка по якому визначається як сума балів, набраних аспірантом за всі види діяльності. Підсумкова оцінка вносяться у Відомість обліку успішності. Відомість передається в аспірантуру у день проведення екзамену.

Здобувач, який не погоджується з оцінкою, отриманою під час підсумкового контролю, має право звернутися до апеляційної комісії у день оголошення результатів оцінювання. Апеляція має бути розглянута на засіданні апеляційної комісії не пізніше наступного дня після її подання. Здобувач, який подав апеляцію, має право бути присутнім при розгляді своєї заяви. Апеляційна комісія створюється розпорядженням директора інституту.

Докладно процес апеляції описаний у Положенні про організацію освітнього процесу в Національному технічному університеті «Харківський політехнічний інститут» (https://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/wp-content/uploads/sites/43/2024/01/Polozhennya_pro_organizatsiyu_osvitnogo_protsesu_29_11_2023.pdf).

Підсумкова оцінка по дисципліні розраховується як сума балів:

Види діяльності	Бали
1. Психодіагностика власних професійно-важливих якостей	10
2. Аналіз результатів власної психодіагностики та визначення напрямів самовдосконалення	15
3. Рефлексивна вправа «Проведення занять у вищій школі»	30
4. Тестування по дисципліні	45
ВСЬОГО	100

Докладний зміст завдань наведено у розділі «Методичні матеріали, що забезпечують самостійну роботу студентів».

Критерії оцінювання завдань по психодіагностиці: заповнення психодіагностичних методик та самостійне визначення своїх сильних сторін та напрямів самовдосконалення. Самостійність, обґрунтованість проведеного аналізу та послідовність його викладення.

Критерії оцінювання рефлексивної вправи: самостійність, повнота та послідовність викладення, ілюстрація відповіді конкретними прикладами, обґрунтованість.

Тестування оцінюється за критеріями правильності відповідей. Для підготовки до тестування аспіранти можуть використати контрольні питання по дисципліні, наведені нижче.

Оцінювання аналітичної та рефлексивної вправ:

Критерії	Бали Завд. №2 «Аналіз результатів власної психодіагностики та визначення напрямів самовдосконалення»	Бали Завд. №3 Рефлексивна вправа «Проведення занять у вищій школі»
Самостійно та обґрунтовано виконана вправа, що проілюстрована прикладами. Текст грамотний, послідовно викладений	10-15	24-30
Самостійно та обґрунтовано з прикладами виконана вправа, що містить деякі неточності та неprinципові помилки	5-10	15-23
Поверхове виконання, незначна ілюстративність відповіді прикладами, відповідь містить помилки	1-5	1-14
Завдання не виконано або виконано не самостійно	0	0

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ:

1. Проаналізуйте особливості педагогіки вищої школи як науки
2. Визначте предмет педагогіки та предмет педагогіки вищої школи
3. Охарактеризуйте основні категорії педагогіки вищої освіти
4. Проаналізуйте відповідність рівнів та ступенів вищої освіти
5. Порівняйте відповідність рівнів Національної рамки кваліфікацій та ступенів вищої освіти
6. Охарактеризуйте інтернаціоналізацію як тенденцію розвитку сучасної вищої освіти

7. Проаналізуйте масовізацію як тенденцію розвитку сучасної вищої освіти
8. Оцініть комерціалізацію як тенденцію розвитку сучасної вищої освіти
9. Проаналізуйте інформатизацію як тенденцію розвитку сучасної вищої освіти
10. Охарактеризуйте компетентнісний підхід як особливість сучасної педагогіки вищої школи
11. Проаналізуйте студентоорієнтоване навчання як особливість сучасної педагогіки вищої школи
12. Визначте особливості двох розділів педагогіки: дидактики та виховання
13. Проаналізуйте особливості виховного процесу у вищій школі
14. Охарактеризуйте особливості структури педагогічної діяльності
15. Проаналізуйте організацію педагогом своєї діяльності (самоменеджмент)
16. Охарактеризуйте організацію педагогом пізнавальної діяльності здобувачів освіти
17. Обґрунтуйте лідерство викладача як перспективну можливість для удосконалення освітнього процесу у вищій школі
18. Охарактеризуйте наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення організації освітнього процесу у вищій школі
19. Обґрунтуйте визначення напрямів саморозвитку та самовдосконалення викладача
20. Охарактеризуйте підвищення професійної кваліфікації викладачем
21. Обґрунтуйте можливості удосконалення освітнього процесу через розуміння викладачем психічних пізнавальних процесів, що лежать в основі навчання
22. Оцініть взаємозв'язок розуміння викладачем особистості студента та реалізацією особистісного підходу в освіті
23. Охарактеризуйте психологічні і соціально-психологічні характеристики студента
24. Охарактеризуйте загальні психологічні механізми розуміння викладачем особистості студента
25. Проаналізуйте помилки розуміння викладачем особистості студента
26. Охарактеризуйте мотивацію здобувачів освіти
27. Проаналізуйте міжособистісне спілкування та взаємодію в академічному середовищі
28. Охарактеризуйте навчальний колектив та розвиток колективу та групові процеси
29. Охарактеризуйте особливості групових процесів у навчальному колективі та їх вплив на учіння і академічні результати

30. Проаналізуйте психологічне забезпечення удосконалення освітнього процесу
31. Охарактеризуйте проектування методики викладання навчальних дисциплін
32. Проаналізуйте визначення компетентностей та результатів навчання
33. Охарактеризуйте методику проведення лекційних занять
34. Охарактеризуйте методику проведення практичних занять
35. Охарактеризуйте методику проведення лабораторних занять
36. Обґрунтуйте удосконалення самостійної роботи студентів
37. Обґрунтуйте удосконалення науково-дослідної роботи студентів у системі вищої освіти
38. Охарактеризуйте роботу викладача з різноманітними джерелами, базами даних та ресурсами при підготовці занять
39. Охарактеризуйте методи викладання освітніх компонентів, форми і засоби навчання
40. Проаналізуйте критерії вибору методів, форм і засобів навчання
41. Обґрунтуйте особливості, можливості та виклики дистанційної педагогічної технології
42. Обґрунтуйте можливості та виклики цифрових технологій в освіті
43. Охарактеризуйте педагогічний контроль в системі вищої освіти

Матеріали для підготовки:

Основна література

1. Резнік С. Лідерський стиль викладачів вищої школи / С. Резнік // Теорія і практика управління соціальними системами: філософія, психологія, педагогіка, соціологія. – 2019. – № 3. – С. 71-84. <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/43072>
2. Марцева Л.А. Педагогіка і психологія вищої школи : навч. посіб. / Л.А. Марцева. – Електронні дані. – Житомир: Державний університет «Житомирська політехніка», 2022. – 150 с <http://surl.li/cagfik>
3. Солодовник Т. О. Дидактичні системи та освітні технології у вищій школі [Електронний ресурс] : навч.-метод. посібник / Т. О. Солодовник, Н. В. Серета, О. В. Квасник ; заг. ред. О. Г. Романовський ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Електрон. текст. дані. – Харків, 2021. – 176 с. – URI: <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/53056>
4. Педагогіка вищої школи [Електронний ресурс] : підручник / В. П. Головенкін ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – 2-ге вид., переробл. і доповн. – Електронні текстові дані (1 файл: 3,6 Мбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. – 290 с. <http://surl.li/nwfifc>
5. Мартинець Л. А. Педагогіка вищої школи: опорний конспект лекцій / Л. А. Мартинець. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2019. 40 с. <http://surl.li/cczjbc>

6. Вітвицька С. С., Андрійчук Н. М. Основи педагогіки вищої школи / Fundamentals of Higher School Pedagogy: Білінгвальний навчально-методичний посібник для студентів закладів вищої освіти. 2-ге вид. перероб і доп. – Житомир: Вид-во ЖДУ, 2019. – 312 с. <http://surl.li/mchksh>
7. Кириченко В.В. Психологія праці та інженерна психологія : навчальний посібник. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2022. 240 с <http://surl.li/fuzayu>
8. Резнік С.М. Методика викладання у вищій школі / Пономарьов О. С., Грень Л. М., Резнік С. М. – Харків: НТУ «ХПІ», 2016. – 192 с. <http://surl.li/uffko>
9. Сучасні технології навчання і методики викладання дисциплін [Текст]: / Л. В. Лебедик, В. Ю. Стрельников, М. В. Стрельников. – Полтава : АСМІ, 2020. – 303 с. <http://surl.li/qrrrci>
10. Стинська В.В. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник. Івано–Франківськ, 2022. 180 с. <http://surl.li/fjslna>
11. Джеджула О.М. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник / Вінниця: ВНАУ, 2020. 208 с. <http://surl.li/trmgli>
12. Педагогіка розуміння як перспективний напрям розвитку вищої освіти [Електронний ресурс] : навч. посібник / О. Г. Романовський [та ін.] ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Електрон. текст. дані. – Харків, 2014. – 326 с. – Режим доступу: <http://surl.li/tlikwg>
13. Сбруєва А.А. Порівняльна педагогіка вищої школи: національний, європейський та глобальний контексти : навчальний посібник. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2021. 319 с. <http://surl.li/zdwjcy>
14. Виноградова В.Є., Юрченко В.І. Психологія вищої освіти: теоретичні та практичні аспекти: навч. посіб. / Вікторія Євгенівна Виноградова, Віктор Іванович Юрченко. – 2-е вид. – Київ: Видавництво Ліра-К, 2020. – 296 с.
15. Кулішов В.С. Дидактика вищої школи: навчально-методичний посібник. Біла Церква: БІНПО ДЗВО «УМО» НАПН України, 2022. 142 с. <http://surl.li/lwptku>
16. Психічне здоров'я особистості: підручник для вищих навчальних закладів / С.Д. Максименко, Я.В. Руденко, А.М. Кушнерьова, В.М. Невмержицький. Київ: «Видавництво Людмила», 2021. 438 с. <http://surl.li/vmpqyw>
17. Зливков В.Л., Лукомська С.О. Психологія спілкування педагога: інтегративний підхід [навчальний посібник; 2 видання: розширене та доповнене] / В.Л.Зливков, С.О. Лукомська. – К., Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М., 2018. – 353 с <https://lib.iitta.gov.ua/710858/>
18. Розвиток здатності до професійного самопізнання педагогічних, науково-педагогічних працівників у системі формальної та інформальної освіти: електронний збірник авторських науково-методичних розробок / загальна ред. Я.Л.Швень. – К.: ЦППО, 2019. – 195 с. <https://lib.iitta.gov.ua/724588/>

Додаткова література

19. Методичні вказівки до вивчення навчальної дисципліни «Педагогіка вищої школи» / Уклад.: С.А.Саяпіна, О. Г. Коркішко, А.В.Коркішко. Слов'янськ: ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет», 2021. 100 с. <http://surl.li/yrdsae>

20. Мельник Ю. Б. Педагогіка вищої школи: силабус і методичний матеріал: навч.-метод. посіб. Харків : ХОГОКЗ, 2020. 84 с. <http://surl.li/jzifdb>

21. Нестуля О. О., Нестуля С. І., Кононец Н.В. Основи лідерства: електронний посібник для самостійної роботи магістрів освітньої програми «Педагогіка вищої школи» галузі знань 01 освіта/педагогіка спеціальності 011 освітні, педагогічні науки. – Полтава : ПУЕТ, 2020. – 232 с. <http://surl.li/abutkr>

22. Olena Lutsenko and Gregory Lutsenko. Active Learning - Theory and Practice (Активне навчання. Теорія і практика). London, United Kingdom: Croatia, 2022. 176 p. <https://directory.doabooks.org/handle/20.500.12854/90161>

23. Maria Limniou. Educational Technology's Influence in Higher Education Teaching and Learning (Вплив освітніх технологій на викладання та навчання у вищій освіті). Switzerland: MDPI, 2022. 224 p. <https://directory.doabooks.org/handle/20.500.12854/95827>

24. Janne Elo, Michael Uljens. Multilevel Pedagogical Leadership in Higher Education (Багаторівневе педагогічне лідерство у вищій освіті). Switzerland: Springer Nature Switzerland AG, 2024. 207 p. <https://directory.doabooks.org/handle/20.500.12854/138230>

Інформаційні ресурси

1. <https://zakon.rada.gov.ua>
2. <http://library.kpi.kharkov.ua/uk>
3. <https://repository.kpi.kharkov.ua/home>
4. <https://lib.iitta.gov.ua/>
5. <https://www.doabooks.org/>